REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și a următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr.
— Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 261. Brașov, Sâmbătă 25 Noemvrie (8 Decemvrie). 1900.

Crisă ministerială în Bulgaria.

Miercurĭ cabinetul bulgar șĭ-a dat dimisiunea. Scirea acésta o confirmă „Agenția bulgară“ adaugênd, că tot-odată a fost amânată și acum se face încercarea de a forma un cabinet de coalițiune cu Sobrania de față, adecă fără ca ea sĕ fiă disolvată.

Ceea-ce se prevedea mai de mult, s'a întêmplat acum. D-nii Ivancioff și Radoslavoff au găsit, în fine, și au recunoscut ei înșiși, că ministeriul de față nu se mai póte susținé. De mult s'au ivit neînțelegerĭ în sînul cabinetului, dintre carĭ aceea ce a adus după sine retragerea ministrului de comerciu Nacevicĭ, în legătură cu conflictul romano-bulgar, nicĭ n'a fost singura.

Tóte aceste neînțelegerĭ vor fi contribuit la crisa ministerială de față, dér trebue sĕ fiă un motiv mai decisiv chiar, ce a provocat'o tocmai acum. Care este acest motiv nu se spune încă.

Una din causele interne ale neînțelegerilor a privit cestiunea atitudinei guvernului față cu țĕranii, carĭ s'au rĕsvrĕtit în contra incassărilor nouei ḑeciuelĭ. Paprikov, ministru de rĕsboiŭ, omul de încredere al principelui nu era mulțămit cu mĕsurile aspre luate de guvern față cu țĕranii. De aceea șĭ-a fost și dat demisiunea, după o certă înfocată cu colegul sĕu dela interne Radoslafoff; dér conducea resortul sĕu mai departe până la numirea succesorului.

Se înțelege, că afacerile interne bulgare pe noi ne interesézā mai puțin. Ceea-ce am voi sĕ scim este, décă schimbarea guvernului din Bulgaria nu țintesce tot-odată și la restabilirea bunelor raporturĭ cu România atât de mult sdruncinate în urma uneltirilor comitetului macedonean. A sosit momentul, în care guvernul bulgar, primind din partea guvernului român doveḑile cerute în afacerea conflictului, trebue sĕ ia o decisiune și sĕ dea la rêndul sĕu însuși doveḑĭ despre lealitatea sa și despre capacitatea sa, de a înțelege îndatoririle, ce i-le impune păstrarea ordinei și a dreptății în raporturile sale internaționale.

Se anunță din Sofia, că acolo domnesce părerea în cercurile politice, că formarea unui cabinet de coalițiune n'are prospecte. Ce cabinet se va forma atuncĭ și care va fi atitudinea lui în cestiunea aplicării justiției pentru a delătura încordările dintre Bulgaria și România?

Acésta este ce ne interesézā mai mult și despre acésta ne va da probabil lămurirĭ viitórea compunere a ministeriului bulgar și programul, cu care acesta se va presenta înaintea Sobraniei. Ḑicem probabil, findcă stările caotice interióre din Bulgaria pretind cea mai mare precauțiune la judecarea situațiunei deacolo.

Indemnity în loc de budget. Ministru unguresc de finanțe a presentat alaltăerĭ camerei ungare un proiect de lege, prin care cere încuviințarea, ca în cele dintâiŭ trei lunĭ ale anului viitor necesitățile de stat sĕ fiă provĕḑute pe basa budgetului din anul precedent. Camera va desbate încurênd proiectul.

Incidentul dela gimnasiul din Brașov

***Brașov**, 20 Noemvrie v. 1900.*

II.

Acum nu mai era vorba de chemarea séu nechemarea directorului la ședințele Eforiei, ci actul de dimisiune al directorului și cele cuprinse într'ênsul începură a forma materia de certă și de iritațiune.

„Cum“, începură a întreba cei-ce se simțiau atinșĭ prin aserțiunile cuprinse în acest act, „nu i-a ajuns directorului remonstrarea făcută în urma nechemărei sale la ședința din 14 August, și acuma ridică chiar acuse în contra direcțiunei, ce se urméză de un timp încóce la administrația școlei? — Dér cine-i dă directorului dreptul a se amesteca în afacerile administrative ale școlei?.... Acésta-i rĕsvrătire, narchiă și prin urmare trebue pedepsită!“

Am avut ocasiune a ceti actul de dimisiune al directorului Onițiŭ adresat Ven. Consistoriu și trebue sĕ constat, că în el se cuprind afirmărĭ destul de grave, care, décă s'ar adeveri, ar trebui sĕ pună pe gândurĭ pe orĭ-și ce amic adevĕrat al școlelor române din Brașov și ar reclama din partea celor competențĭ cea mai grabnică sanare a relelor; dér totodată trebue sĕ recunosc, că actul, despre care e vorba, este de natură intimă, adresat de conducetorul unui institut către forul superior în momentul retragerei sale din post și că în actul acesta se vorbesce numai de curente și direcțiunĭ stricăciόse, se indică diferite simptome îngrijitóre, și nu se amintesc cu un singur cuvênt nicĭ persóne, nicĭ corporațiunĭ.

Era, după a mea părere, chiar datoria șefului unui institut de învĕțământ, sĕ arate superiorilor sĕĭ, la repășirea din postul ocupat de 6 anĭ și mai bine, situațiunea în care lasă institutul în momentul retragerei sale, și sĕ le atragă atențiunea asupra relelor, ce le-ar fi observat în decursul activitățiĭ sale, ca ast-fel sĕ se pótă lua la timp mĕsurile necesare pentru curmarea acestor rele.

Și asupra unui asemenea act de natură cu totul subiectivă e natural, că numai forul superior este în drept a-se pronunța, numai el este chemat a aprecia valórea aserțiunilor cuprinse într'ênsul și a constata, décă autorul lui a vĕḑut lucrurile destul de corect, séu nu. Orĭ și ce altă judecată, și mai cu sémă din partea acelora, carĭ se cred atinșĭ prin arătările cuprinse într'un asemenea act, nu are loc, de óre-ce cu greu póte fi lipsită de orĭ-și ce peocupațiune.

Și cu tóte acestea ce se întêmplă?— In ședința de Vinerĭ 17 Noemvre v. Eforia școlară se ocupă cu cestiunea abḑicerii d-lui V. Onițiŭ din postul de director și pornind dela actul sĕu de dimisiune înaintat Ven. Consistoriu, nu se mulțămesce a-se pronunța asupra primirei séu neprimirei dimisiunei, ci, după cum se împărtășesce din isvor demn de credință, decide a propune delegațiunilor școlare, ce se vor conchema în curênd, cererea unei cercetărĭ din partea Ven. Consistoriu față cu cele cuprinse în actul de dimisiune al directorului și până la pronunțarea sentinței *suspendarea* d-lui V. Onițiu din postul de director, lipsirea dênsului de beneficiile împreunate cu acest post, precum și numirea unui director interima.l

D-l V. Onițiu suspendat din postul de director?... Pentru ce?

Pentru-că a reclamat restituirea directorului gimnasial în drepturile, pe carĭ le-a avut timp de 40 anĭ înainte de intrarea în vigóre a Regulamentului pentru afacerile interne ale corpurilor administrative, lucrat în pripă érna trecută? Séu dóră pentru-că a avut curajul de a desvĕlit forului sĕu superior ranele, de care credea, că sufere școla condusă de dênsul?

Au dóră era mai bine, ca față cu aceste rane dênsul sĕ rĕmână cu totul nepăsător și sĕ lase rĕul, ce-l observase, sĕ se continue mai departe, ca astfel nu cum-va sĕ supere pe cine-va și sĕ se espună a-șĭ pierde beneficiile, ce i-s'ar fi cuvenit și după retragerea din directorat?

Lăsăm sĕ rĕspundă la acéstă întrebare cetitorul nepreocupat. Noi vom constata numai atâta, că într'o cestiune, în care ne simțim înși ne implicațĭ, nu este bine, dér nu este nicĭ drept a-ne face înși-ne judecătorĭ.

D-l V. Onițiu suspendat?

Acel Onițiu, care înainte de acésta cu 3—4 lunĭ, la jubileul de 50 de anĭ al esistenței gimnasiului, era aplaudat din tóte părțile și era întêmpinat cu atâta simpatiă? Acel Onițiu, care s'a distins așa de mult ca profesor, care a ridicat în timpul de 6 anĭ, de când funcționéză ca director, așa de mult prestigiul școlelor conduse de dênsul, care a renunțat dela o parte însemnată a beneficiilor sale de director, ca sĕ se pótă înființa „fondul Coressi“, cu ajutorul căruia s'au tipărit mai multe manuale de valóre pentru școlă? Acel Onițiu, sub conducerea căruia conferențele profesorale ale corpului didactic dela școlele medii din Brașov au primit o nouă viață și la inițiativa căruia s'au făcut la aceste școle atâ-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Curier parisian.

I. Esposiția din 1900.

— Fine —

Ėtă de altfel în traducere un articol iscălit C. de Rezé și publicat în „Le Moniteur de 1900, Organe de l'Exposition“. Deși nu suntem în tóte de acord cu d-l Rezé, totușĭ trebue sĕ-i dăm mai de multe orĭ dreptate. Ėtă acest articol plin de elogii la adresa d-lor Olănescu, comisarul României, și Formigé architectul pavilionului.

„Pavilionul României nu-i pe quai d'Orsay, între numĕrul paviliónelor în linia dintâiŭ, între acelea carĭ șĭ-au pus frumósele lor fațade spre rîu. Acésta nu-l împedecă însĕ de a fi unul dintre cele mai interesante din întréga serie.

„Inainte de tóte comisarul general al României, d-l Dimitrie Ollănescu a avut o ideiă, pe care n'o putem aplauda în deajuns și care face onóre simțului sĕu artistic: a dat lucrarea d-lui Formigé, măestrul eminent care ne dăduse în 1889 cele douĕ palate de pe câmpul lui Marte, atât de interesante, atât de „d'avant garde“, încât nicĭ unul dintre palatele din 1900 nu se póte asĕmĕna cu ele, acele douĕ palate de ceramică și de fier, a căror apariție însemna pentru architectură începutul unei ere nouĕ, cu tóte sforțările retrograde ale architecților de aḑĭ.

„Prin alegerea acésta d-l Dimitrie Ollănescu s'a documentat mai parisian ca mulțĭ dintre purtătorii de funcții, pe care-ĭ cunosc, și de fapt și e parisian, de óre-ce iubesce Parisul nostru, literatura sa, artele sale, monumentele sale, deóre-ce a tradus însușĭ în românesce pe Ruy Blas al lui Victor Hugo. Colaboratorii sĕi imediațĭ au fost d-nii George Bengescu și George Sterian. Cel dintâiŭ e de anĭ de ḑile óspele nostru, a fost chiar laureat al academiei francese; al doilea e elev diplomat al școlei nóstre de Belearte. Nicĭ o mirare decĭ că au înțeles arta atât de delicată, atât de franțuzéscă a d-lui Formigé.

„D-l Formigé nu putea, construind palatul României, sĕ se arate atât de revoluționar ca înainte cu ḑece anĭ, deóre-ce trebuia sĕ se inspire de monumente clasice românescĭ: de catedrala dela Argeș, de mănăstirea Horezu și de altele.

„Plecă decĭ în România îndată-ce primi însărcinarea. Vĕḑù Argeșul — a căruĭ catedrală s'o amintim în trécĕt, fù reconstruită de un Frances, contele de Noüy; — a copiat cupolele sale îmbrăcate cu aramă poleită, campanilele de formă întórsă, carĭ sunt de un efect atât de neașteptat; a vĕḑut mănăstirea Horezului și a împrumutat templul, a vĕḑut Iașii și a luat dela una dintre bisericile lor acel brâu-friză, care încunjură întreg pavilionul și ale cărei foi sĕ inlănțuesc într'un „grecqie“ de o formă fórte particulară; dela biserica Stavropol a luat în sfêrșit ferestrile cu ferăriile cele fórte frumóse. Și din tóte aceste elemente a compus un întreg fără note false. A rĕmas în aranjamentele acestea de motive vechĭ, artist de un gust sigur, colorist delicat. Din tóte încercările de policromie făcute la esposițiă, pavilionul românesc e cel mai armonios, de-opotrivă cu cocheta clădire pe care acelașĭ architect a zidit'o la câțĭ-va pașĭ pentru restaurantul românesc și unde lăsând curs mai liber inspirației sale, a utilisat atât de frumos ceramica, prea puțin băgată în sémă de constructorii actualei esposiții...

„Interiorul nu e mai puțin reușit deși de altfel terenul, care fù conces României e fórte strîmt și nefavorabil, n'are, de nu mĕ înșel, mai mult de 60 de metrii (? Probabil a vrut sĕ spună 6 metrii. — Nota traducĕtorului.) de lărgime pentru o lungime de 5 orĭ mai mare.

„Intrând dai în cupola centrală, înaltă de 15 metri, de unde o scară cu rampă duplă, așeḑată în fund, te conduce în etagiul dintâiŭ, deschis în formă de loggia. Acéstă hală centrală, formată de dom e un fel de vestibul de onóre, de un efect fórte amplu și care te surprinde când îțĭ aducĭ aminte de dimensiunile reale ale planului. Patru colóne bizantine îl susțin, băcsite, decorate cu embleme, ridicând prin proporțiile lor frumóse, înfățișarea monumentală a acestui templu. In fund d-l Formigé voise sĕ pună o oglindă, care ar fi produs o perspectivă frumósă.

tea institutiunĭ folositóre? Acel Onițiu în fine, la stăruințele căruia s'a putut înființa „masa studenților“, acea întocmire filantropică, care înlesnesce susținerea la școlele din Brașov a unui numĕr destul de însemnat de tinerĭ diligențĭ, însĕ lipsițĭ, din tóte părțile țĕrei?

Un asemenea bărbat meritat sĕ fiă alungat din postul sĕu ca cel mai nevrednic slușbaș și lipsit de beneficiile sale în semn de pedépsă!

Óre ce impresiune va face o asemenea procedură față de tinerii, carĭ se prepară pentru cariera profesorală și în genere față de tinerimea nóstră, dela care așteptăm sĕ dovedéscă odinióră caracter și bărbăția?

Ce îmbărbătare va fi o asemenea procedură pentru colegii directorului suspendat și cum va îndemna ea pe profesorii cei vechĭ, sĕ persiste și mai departe în posturile lor, întrebuințând tóte puterile, de care mai dispun, spre binele și progresul școlei, în serviciul căreia au încărunțit?

Și în fine ce om de valóre și cu óre-care simț de demnitate se va mai afla îndemnat, sĕ ia asupra sa sarcina de director, după-ce vede, cum a fost tratat un director ca Onițiu?

Nu scim, ce decisiune vor lua față cu propunerile Eforiei, *Delegațiunile școlare*, a căror întrunire se aștéptă încurênd. In orĭ și ce cas cuvêntul ultim în acéstă gravă afacere va avé sĕ-l spună Ven. Consistoriu, și Inalt Prea Sânția Sa Archiepiscopul și Metropolitul, ca supremul inspector al școlelor române din archidiecesa Transilvaniei. Față cu modul îngrijitor în care s'au desvoltat lucrurile, se pretinde cu tot dreptul, ca forurile nóstre superióre bisericescĭ și școlare sĕ caute a fi la înălțimea chemării lor, delăturând conflictul printr'o soluțiune dréptă și imparțială. In prima linia se aștéptă dela aceste forurĭ superióre sĕ încerce încă odată, de cum-va mai este cu putință, a domolì pe cale pacĭnică focul ivit la școlele din Brașov, ale cărui urmărĭ nu se pot prevedé.

Scriind acestea, ne aducem aminte de un cas analog, întêmplat la școlele nóstre în an. 1856. Pe timpul acesta fericitul director Gavriil Munteanu ajunsese în órecare neînțelegere cu Eforia școlară, în fruntea căreia se afla încă mult meritatul protopop Ioan Popasul. Nemulțămit cu posițiunea sa la gimnasiu, după obținerea dreptului de publicitate al acestuia, Munteanu îșĭ și înaintà dimisiunea sa, hotărît fiind a trece în Moldova, și Eforia școlară, deși recunoscea, că Munteanu a adus servicii însemnate școlei, totușĭ într'un moment de slăbiciune omenéscă se arătà gata a-i primi dimisiunea și și designa pe viitorul director.

Lucrurile acestea, care numai în favorul scólelor nu puteau fi, ajunseră la urechile lui Șaguna. Marele Archiereu nu întârḑià un singur moment, ci îndată adresà Eforiei școlare o scrisóre părintéscă, dér serióså, în care o întrebà, décă s'a gândit destul de bine, când a primit cu atâta grabă dimisiunea lui Munteanu? Cu cine va înlocui Eforia pe acest bărbat meritat, care după espresiunea lui Șaguna „a dat suflet gimnasiului, pe când Eforia cu tóte miile ei i-a dat numai trup?“ Și în fine cum se vor mai îndemna alțĭ bărbațĭ harnicĭ a întra în serviciul gimnasiului brașovean, când față cu un bărbat ca Munteanu Eforia se arată așa de nepăsătóre.

Bunul Archiereu învità pe eforii brașovenĭ sĕ nu întârḑie a reveni asupra hotărîrei luate și sĕ caute a'l îndupleca pe directorul Munteanu sĕ rĕmână și mai departe în postul sĕu. Sfatul sĕu părintesc fù urmat întocmai și astfel Munteanu îșĭ urmà mai departe funcțiunea sa, aducênd ca și până atuncĭ cu tótă inima și cu tot devotamentul prețiósele sale servicii pe altarul scólelor nóstre.

Óre ce s'a întêmplat în anul Domnului 1856, sĕ nu se mai pótă întêmpla în 1900? *)

ε⁺δ

Krüger și Țarul. După cum se telegraféză din Bruxella între agenția diplomatică transvaaliană de acolo și între Livadia se urméză tratărĭ, ca Țarul sĕ priméscă pe Krüger. Spre scopul acesta Dr. *Leyds* va pleca ḑilele acestea la Viena.

„Drepturile“ și „libertățile“ în Ungaria.

In ședința de Miercurĭ a dietei din Pesta a ținut deputatul oposițional *Visontai* Soma un remarcabil discurs, în care a desvĕlit stările de plâns, ce domnesc în Ungaria în ceea-ce privesce drepturile și libertățile publice și personale.

După o scurtă introducere, în care întrébă pe guvern, carĭ îi sunt ideile și principiile de care se conduce acum în ajunul alegerilor generale dietale, oratorul schițéză decadența vieții sociale și politice, viață, care nu constă din alt-ceva, decât din vênătóre după grație, din lingușirĭ și alte ticăloșii, și care nu este în stare sĕ se ridice la nivelul apĕrării intereselor poporului. Cine-șĭ bate capul, de pildă, cu sórtea clasei muncitorilor, cu straturile largĭ ale poporului.

Adevĕratul drept al poporului muncitor este dreptul de liberă întrunire și adunare și de libertate a pressei. In privința acésta însĕ suntem într'o *adevĕrată stare de asediu*, într'o stare esceptională, înființată de guvernul trecut și nedesființată de guvernul actual. Despre *dreptul de întrunire* a dat Perczel la 1898 o ordonanță. A revocat'o Coloman Szell? Nu! Coloman Tisza încă a încercat la 1878 sĕ dea o astfel de ordonanță, nisuința lui însĕ s'a frânt de oposiția deputaților. Cu ocásiunea aceea Desider Szilagyi a declarat în cameră, că regularea dreptului de întrunire prin ordonanțe ministeriale, este o infamare a constituțiunei. Perczel însĕ a impatriat sistemul de *concesiune*, creând prin acésta în cercul organelor inferióre acel spirit, care face sĕ se reamintéscă pretextele mincinóse din epoca lui Tisza.

Oratorul cetesce mai multe estrase din hotărîrile autorităților din provincià, prin carĭ s'au oprit adunările de popor. Apoi continuă:

Nimenĭ nu denégă statului, guvernului și autorităților dreptul de-a esercita inspecțiune la adunărĭ. Au drept de a-șĭ trimite ómenĭ, carĭ se inspecteze adunările, pentru a garanta siguranța statului și a ordinei sociale. Acésta însĕ facă-o, fără a-se atinge cu mână sacrilegă de cel mai sfânt drept într'un stat constituțional, de dreptul de întrunire.

Intrébă: décă îi luăm poporului dreptul, ce-i dăm în schimb? Décă-l despoiem și de dreptul, ce i-l dă constituția, décă sguduim în el credința către patrià, față de stările publice, față de administrația dréptă și nepărtinitóre, care trebue sĕ aplice în mĕsură egală legea față de orĭ-ce classă; décă-l despoiam și espunem miliónele poporului muncitor din Ungaria ideilor așa-ḑise internaționale și nepatriotice, atuncĭ mai putem noi sta față de el și sĕ-i ḑicem: pretindem sĕ fițĭ cetățenĭ fidelĭ patriei?

Stăm fórte trist și în ce privesce *libertatea personală.* Ḑilnic cetim sentințe de ale Tablelor reg. și de ale Curiei, prin carĭ sunt achitațĭ de pedepse ómenĭ, fiind-că sunt semne vĕdite, că au făcut mărturisirĭ recunoscĕtóre sub influența schingiurilor gendarmeriei. Astfel de sentințe se dau la an cu sutele. Cetesce câte-va din ele.

Vorbesce apoi despre *interḑicerea colectelor*, care încă este un fĕt monstru al lui Perczel și despre alte mĕsurĭ medievale introduse de guvernul trecut și neridicate de guvernul actual.

Discursul lui Visontai a fost des aplaudat din partea oposiției, pe când guvernamentalii tăceau mulcom, par' că li-ar fi fost rușine de ceea-ce se spune în plin parlament.

---

*) Am dat loc espunerilor articulului de mai sus, fiind-că au fost făcute cu calmitate și obiectivitate și fiind-că, cum accentuéză și autorul lui, într'adevĕr s'au schimbat împrejurările dela finea lui Octomvrie încóce. Incidentul, care credeam atuncĭ, că-șĭ va găsi o resolvare grabnică și firéscă, trece printr'o nouă fasă cu totul neașteptată. Se pare, că animositățile personale voesc sĕ covîrșéscă cu totul considerațiunile principiare ale cestiunei. Se ivesce decĭ necesitatea, de a-se revela și accentua aceste din urmă, ca sĕ nu se formeze o opiniune greșită asupra unor lucrurĭ, carĭ cu bunăvoință s'ar puté lămuri în 24 de óre în mod mulțumitor pentru ambele părțĭ. Dealtmintrelea se înțelege de sine, că noi vom susținé posiția, ce am luat'o dela început în acésta afacere, de a cumpĕni drept și nepreocupat și a nu prejudeca hotărîrilor forurilor competente. — Red.

Francia și Anglia.

In ședința dela 4 Decemvrie n. a Senatului frances, s'a început desbaterea proiectului de lege despre sporirea flotei de rĕsboiŭ.

Cu ocasiunea acésta generalul *Mercier* a ținut un discurs fulminant. El s'a declarat aderent al *ofensivei*, atât în rĕsboiul maritim, cât și pe continent și a esprimat părerea, că în cas de conflict cu Anglia ar fi de dorit, ca Francia sĕ se gândéscă la asigurarea debarcării pe țermul contrar al canalului La Manche. Mercier doresce, ca sĕ se completeze cu urgență planul de mobilisare a trupelor pe mare și uscat.

Discursul lui *Mercier* a produs mare neliniște în tóte cercurile politice, deși nu i-se póte atribui o prea mare însemnătate politică. Ḑiarele fac atent guvernul, sĕ nu stea inactiv față cu amenințările lui Mercier. „*St. James Gazette*“ ḑice, că va fi bine de a-se griji în tóte privințele, fiind-că nu e de loc eschis, ca *Francia sĕ atace Anglia.* Mercier a făcut un mare serviciu Englesilor prin aceea, că li-a deșteptat trezvia.

„*Temps*“, organul ministrului de esterne, scrie: Nu atêrnă dela Mercier, ca Anglia sĕ ne tîrască într'un conflict; prin vorbirea lui însĕ a împins carul Englesilor anti-francesĭ. Décă Anglia va avé vr'odată rĕsboiŭ cu Francia și décă acest rĕsboiŭ ar fi organisat după modul cum a organisat Mercier espediția din Madagascar, atuncĭ vecinii noștri Englesĭ pot durmi liniștițĭ.

Opera română.

După cum scim, stagiunea operei române din Bucurescĭ a fost deschisă la începutul lunei curente cu representarea operei „*Petru Rareș*“ compusă de d-l Caudela directorul conservatorului din Iașĭ. Piesa a fost primită cu căldură de public și a avut un succes frumos. Ceea-ce pe noi ne interesézá însĕ în deosebĭ este că în acéstă operă a debutat pentru prima óră pe scena Teatrului Național d-ra *Onoria Popovicĭ*, fiica orașului nostru (Brașov), în mod fórte remarcabil. La o sĕptĕmână după acésta, cântăréța nóstră a avut cel mai strălucit succes în opera „*Othello*“ de Verdi. Ḑiarele bucuresceue au scris în modul cel mai elogios despre debutul d-rei Popovicĭ în ambele aceste opere. „Othello“ a fost representat înainte cu câteva ḑile a doua óră. Etă ce ni-se scrie din Bucurescĭ despre succesul, cu care s'a dat acésta din urmă operă în genere și în deosebĭ despre debutul d-șorei Onoria Popovicĭ:

Bucurescĭ, Noemvrie 1900.

Opera română câștigă o nouă forță prin talentul puternic, real neescamotat — ca al atâtor pseudoartiștĭ — al d-șórei *Onoria Popovicĭ*, fiica Brașovului, légănul atâtor bărbațĭ și femei de valóre ai națiunei române.

După-ce studiéză și se perfecționéză în școlile vienese, înarmată cu tóte armele sciinței, rĕsfățata copilă a muselor se reîntórse între ai sĕi.

Onóre și recunoscință fiă-cărui artist, care nu uită, că este moralicesce obligat a aduce serviciile sale artei națiunei sale. D-sa este una din primele artiste de valóre, carĭ au înțeles și au urmat acésta. Din acest punct de vedere d-șóra Popovicĭ merită cea mai mare laudă.

Astfel fiind, ușor se póte înțelege, că pe lângă talent acest fapt încă a contribuit *volens-nolens* la împrejurarea, că direcțiunea operei române a ridicat direct la rangul de prima-donă a operei din Bucurescĭ pe d-șóra Popovicĭ, pentru a interpreta rolurĭ, ca al Desdemonei din opera „Othello“, poemă de Arigo Boito, cu musică de nestorul maestru Verdi.

Legile orĭ-cărei arte cer, ca orĭ ce talent, ca sĕ pótă da pe artistul demn de numele sĕu, trebue sĕ fiă îmbrăcat și ajutat de o cultură desĕvêrșită.

Dovada acestui adevĕr a dat'o publicul în ḑiua de Lunĭ, 6 Noemvrie, prin aplausele sale frenetice, făcênd din Desdemona-Onoria obiectul admirațiunei sale.

Când poema începe, introducênd actul întâiŭ, cu furtună, plóie, vênt, tunet, trăsnet, tablourĭ caracteristice la genialul Shakespeare, părintele tragediei, captivând și pregătind astfel spiritul ascultătorului pentru furtuna sufletéscă, ce urméză a se

---

„Bunul lui simț de artist l'a învĕțat sĕ renunțe la acest artificiu prea ușor. Și acuma armele României cu devisa: „Nihil sine deo“ despart în patru păretele.

„Mai notez, că în acest pavilion oficial, d-l Formigé a mai căutat, pentru cele trei cupole, carĭ îl încunună, un procedeu de iluminație caracteristic: de-a lumina domurile pe dinlăuntru, așa că architectura, colonetele, corónele lor apar într'un fond sombru pe un câmp luminos...

„Esposiția din acest cochet pavilion e fórte interesantă. Vețĭ vedé partea consacrată a domeniilor regale și vĕ vețĭ aduce póte aminte stând în fața busturilor regelui Carol I și a reginei Elisabeta, carĭ tronéză la locul de onóre, că acéstă regină e o scriitóre de mare talent: „Carmen Sylva“. Vețĭ vedé superbele probe de sare, una dintre bogățiile țĕrii românescĭ; vețĭ vedé țesăturĭ, carĭ au ceva caracteristic în marea lor simplicitate.

„Și vĕ atrag atenția asupra fórte curiósei esposiții retrospective grupată aicĭ: cărțĭ bisericescĭ cu picturĭ vechĭ și bogat legate, broderii vechĭ, podóbe de aur și de argint și restaurații fórte frumóse de monumente romane, găsite în România.

„Scițĭ de altfel, că România ne-a mai trimis și frumosul tesaur a lui Athalaric, găsit la Petrósa. Vi-s'a spus deja, că din precauție s'a cerut pentru el ospitalitatea museului dela Luvru, ospitalitate, care i-s'a acordat. El completéză într'un mod admirabil esposiția archeologică a României“.

Afară de secția artelor frumóse, unde n'am remarcat nicĭ un op mai de sémă, în tóte secțiile, unde a espus România, juriul a recompensat pe esposanțĭ cu o mulțime de marĭ medalii (grand prix). Și ceea-ce e îmbucurător e, că aceste recompense se refereau la lucrurĭ principale, pe de-oparte la esposiția domeniului corónei, a ministerelor de instrucție, rĕsboiŭ etc., pe de altă parte la productele, carĭ forméză bogăția și viitorul țĕrii, precum: grâne, petrol, sare, cărbunĭ, vin etc. Au fost multe state, carĭ au mai luat atât de multe premii ca România, puține le-au luat însĕ pentru obiecte atât de importante. E incontestabil, că România face progrese uimitóre. Ea a fost și considerată de Francesĭ între statele marĭ. Astfel în juriile, carĭ s'au ales pentru ca sĕ judece obiectele espuse în fiă-care secție, găsim numele multor Românĭ, bună-óră au fost d-l *Mirea* juriu în secția „țĕsăturilor de lână“, d-l *Florescu* în secția „pielăriilor“, d-l *Manu* în secția „marei și micei industrii“, d-l *Cantacuzino* (singurul juriu strĕin) în secția „agriculturei“, d-l *Obreja* la „asistențele publice“, d-l *Istrate* la secția „geniului militar“ etc. etc.

Și despre d-l Gadan, care dimpreună cu d-l Francovich, a pictat admirabila „stereoramă mișcătóre“ (singura panoramă, care a fost premiată la esposiție) sĕ spune, că e Român.

Dér e vremea sĕ sfîrșesc. De mult deja brațe puternice au început sĕ surpe cetatea fermecată. Nicĭ o putere nu va puté însĕ sĕ nimicéscă amintirea ei în sufletul celor ce au vĕḑut'o. A fost ca și când secolul, care móre, s'ar fi îmbrăcat odată în haine de sĕrbătóre, luându-șĭ astfel rĕmas bun dela lumea, care se pregătesce sĕ priméscă pe urmașul lui.

Paris, Noemvrie 1900.

Sex. Til.

deslănţui mai pe urmă în poemă, Desdemona nóstră complecteză tabloul prin vocea ei melodiósă. Cu dibăcia măestrului stăpân pe arta sa, d-şóra Popovicĭ sciŭ sĕ ţină acordul între tonul aci dulce şi duios, espresie concretă a liniştei şi fericirei, aci năvalnic şi sguduitor, espresiă reală a indignării şi revoltei sufletescĭ.

Când Jago învêrtesce cu multă rafinărie cheia meschinăriei, târnosând astfel în noroiŭ credinţa şi prietinia lui Othello, şi reuşesce sĕ deştepte în inima acestuia sentimentul gelosiei, se produc scene atât de dificil de esecutat, încât trebuesc sĕ fiă interpretate de artiştii cu talentul d-lui Eugenio Durot (Othello) şi Onoria Popovicĭ (Desdemona), pentru a puté produce efectul dorit.

„Ave Maria“ din actul al IV-lea rugăciunea ultimă a Desdemonei, şi care premerge desnodămêntul fatal, a fost esecutată în mod străluoit, sublim, ér pietatea fermecătóre, ce timbréză acéstă rugăciune précurată, care iese din inimă pentru a pĕtrunde în tóte inimile, mi-a adus involuntar aminte de cuvintele unui suveran, care la o ocasiune quasi analogă a esclamat „Acum sciu, ce este dumnedeesc“.

După-ce în fuga condeiului am făcut schiţarea acestui important moment al artei române, care prin întrarea d-şórei Onoria Popovicĭ la opera română câştigă un nou stêlp puternic, putem cu entusiasm sĕ recunóscem, că în sînul poporului român sunt artiştĭ de valóre remarcabilă, şi carĭ prin faptul esistenţei lor constituesc o mândriă naţională, care trebue menageată, susţinută, conservată şi păstrată ca un talisman menit sĕ pice balsam rĕcoritor şi reconstituant în inima mult încercatului şi prigonitului popor român.

Ér ţie, Onoria, care facĭ onóre operei române, îţĭ dicem: stărue şi muncesce mereu cu curagiŭ, perfecţionându-te neîncetat. Românismul te va slăvi pe drumul gloriei, pe care începĭ sĕ păşescĭ. Fii încredinţată, că atuncĭ, când vei fi binemeritat dela arta română, Românii recunoscĕtorĭ cu drag îţĭ vor pune pe frunte cununa de laurĭ, ce au început sĕ-ţĭ împletéscă.

Brebenel.

SCIRILE DILEI.

— 24 Noemvrie v.

Disolvarea dietei croate. *„Reichswehr“* primesce din Agram scirea, că dieta croată va fi disolvată de-odată cu dieta ungară, deşi mandatul ei n'ar espira atuncĭ.

Pentru masa studenţilor românĭ din Braşov au întrat următórele cotisaţiunĭ anuale: *Reuniunea femeilor române din Braşov*: ***200 cor.*** D-l *Procopiu Givulescu* paroch în Curticĭ: *4 cor.*, *Biserica gr. or. rom.* din Curticĭ *10 cor.* D-l Ioan *Stan*, proprietar în Feldióră *20 cor.* — Priméscă nobilii donatorĭ cele mai vii mulţumite pentru frumósele darurĭ. Direcţiunea şcólelor medii gr. or. rom.

Corónе eterne. Dela un domn, care nu voesce sĕ fiă numit, am primit 6 coróne la fundaţiunea iubiţilor rĕposaţĭ, în memoria iubitului şi drăgălaşului copil *Traian Vasilie Pop*, drept o corónă neperitóre. Subscrisul comitet primind suma de mai sus o chitéză în acest mod şi arată, că s'au adaus la fundaţiune. — *Braşov* 24 Noemvrie (7 Decemvrie) 1900. *Comitetul parochial român gr. or. din Cetatea Braşovului.*

Urcarea dării pe spirtuóse în Austria. Guvernul austriac a presentat tuturor dietelor provinciale un proiect de lege, prin care intenţionéză a urca darea pe spirtuóse pure cu 20 corónе la hectolitru. Proiectul dispune, că după rachiul importat din Ungaria séu din alte provincii încă trebue sĕ se încasseze noua dare. Puterea legii sĕ estinde până la 1909.

La academia de musică şi artă dramatică, din Bucurescĭ strada Vestei Nr. 15, s'a mai înfiinţat un curs gratuit de musică orientală (bisericéscă) pentru preoţĭ, cântăreţĭ şi seminarişti. Pentru predarea acestui curs a fost numit prea cucernicul Econom Stavrofor Const. I. Popescu, doctor în teologiă. Inscrierile se fac chiar de acum şi vor continua până la finea lui Noemvrie st. v. când va începe cursul.

Situaţia agricolă în România. Timpul continuă a fi fórte favorabil sĕmĕnăturilor de tómnă, ér perspectiva pentru viitorul an agricol este cum nu se póte mai plină de speranţe până acum. Facerea ogórelor de primăvară a fost şi ea favorisată de timp şi décă încurênd va cădé zăpadă şi érna va fi fără multe viscole, carĭ sĕ desvĕléscă semĕnăturile, periclitând pe cele făcute mai târdiu, România de sigur se va bucura de frumóse recolte.

Cununia Reginei Wilhelmina. „Times“ din Londra scrie următórele: Inainte de a-se stabili terminul cununiei reginei Wilhelmina, trebue sĕ se resolve câte-va cestiunĭ formale. Proiectul de lege despre căsĕtoriă trebue sĕ fiă mai întâiŭ primit de corpurile legiuitóre, trebuind sĕ se învoéscă tot-odată la naturalisarea principelui mire şi sĕ-i încuviinţeze suma, ce are sĕ i-se plătéscă din lista civilă. După-ce se vor fi făcut tóte acestea, va urma cununia în catedrala protestantă din Haga.

O arestare în palatul regal belgian. Din Bruxella se anunţă, că poliţia a arestat alaltăerĭ în palatul regal pe un individ, care sub pretext, că vré sĕ îndrepteze ceva la conductul de gaz, s'a furişat în palat. S'a pornit cercetare contra lui.

Tang-Wen-Huan, urzitorul rebeliunii contra misionarilor din Paotingfu, a fost escortat de o pază germană la Tien-Cin pentru a fi esecutat.

Pedepsirea Curdilor. Ambasadorul rusesc din Constantinopol a cerut dela Pórtă instituirea unui tribunal separat, care sĕ judece asupra a 20 Curdĭ, carĭ au fost arestaţĭ, pentru-că la finea lui Septemvrie au atacat consulatul suprem din Erzerum.

De-ale comitetului macedo-bulgar.

Diarul „Peninsula Balcanică“ află, că în ultimul congres al comitetului bulgar din Sofia, ţinut sĕptĕmâna trecută, s'au luat următórele dicisiunĭ:

„Orĭ-ce macedonean, de orĭ-ce naţionalitate, care se află stabilit în Bulgaria, trebue sĕ plătéscă în termin de patru lunĭ taxa, ce i-se va cere de Comitet pentru liberarea Macedoniei, care taxă variéză între 100—1,000 fr. Aceste taxe au ajuns pentru Macedonenĭ şi mai ales pentru Românii din Principatul vecin nisce adevĕrate dărĭ oficiale. Aceste imposite trebue sĕ împlinéscă suma de 6,000,000 fr. banĭ destinaţĭ pentru revoluţia din Macedonia.

„Imediat după terminarea congresului sĕ se organiseze bande, carĭ sĕ fie formate din ómenĭ fără căpĕtâiŭ şi sĕ pĕtrundă în Macedonia, ca sĕ ia dela Românii de acolo, prin orĭ-ce mijlóce vor puté, banĭ în valóre de 1,000,000 de lei. Toţĭ brutarii din Bulgaria sunt obligaţĭ sĕ platéscă câte 50 banĭ de fie-care sac de făină, ce vor cumpĕra. De asemenea şi măcelarii câte 20 banĭ de fie-care cap de vită. Nicĭ vêndătorii de fructe n'au putut scăpa fără de aceste taxe, căcĭ şi ei sunt obligaţĭ a plăti câte 20 banĭ de fie-care coş de fructe. Banii vor fi întrebuinţaţĭ la cumpĕrarea de muniţii de rĕsboiŭ, de carĭ în curênd comitetul va avé nevoie.

„Orĭ-ce tînĕr macedonean, de orĭ-ce naţionalitate, care se află în Bulgaria dela etatea de 17 anĭ în sus, trebue ca Duminecile şi sĕrbătorile sĕ mérgă la locul destinat pentru a face eserciţii militare sub conducerea de oficeri bulgarĭ în activitate, carĭ au fost puşĭ la dispoziţia comitetului de însu-şĭ guvernul bulgar. In tot timpul cât va dura instrucţia, fie-care trebue sĕ-şĭ achite preţul cartuşelor, ce a risipit. S'a ordonat de asemenea şi stăpânilor, ca în susdisele dile, slugile sĕ fie libere, ca sĕ fie instruite.

„Sĕ se organisese în fie-care oraş, orăşel şi chiar prin sate, nisce societăţĭ, carĭ sĕ fie însărcinate cu strîngere de ciorapĭ, cămăşĭ, haine etc. de carĭ comitetul va avé trebuinţă în curênd.

„Pană în luna lui Martie 1901 aceste disposiţiunĭ trebue sĕ fie împlinite şi apoi sĕ se procedeze la o rĕscólă pentru liberarea Macedoniei“.

*

Conflictul între cei doi miniştri bulgarĭ, continuă. In timp ce organul d-lui Radoslavoff stabilesce bilanţul averei colonelului Paprikoff pentru a-l acusa de prevaricaţiune, organul acestui din urmă rĕspunde printr'o destăinuire cu privire la antreprisa podului din Varna, în care ministrul Radoslavoff şi amicii sĕi sunt acusaţĭ, de a fi făcut operaţii necurate.

Călĕtoria lui Krüger în Europa.

Sunt 16 anĭ de când Preşedintele republicei Transvaal, Krüger, a fost érăşĭ prin Europa şi în timp de 16 anĭ multe s'au schimbat. Când la 1884 Krüger a venit în Europa, era însoţit de generalul Smit, ministru de rĕsboiu, şi de ministrul du Toit. In Germania preşedintele a fost primit de împĕratul Wilhelm I în presenţa principelui Bismarck. Krüger a adresat următórea cuvêntare către împĕratul german:

„Majestate! Sunt fórte vesel de primirea amicală ce mĭ-a făcut'o Majestatea Vóstră. Cu atât mai mare bucuriă simt, când sciu, că cea mai mare parte a poporaţiunei republicei şi a Africei de sud este de origine germană. Şi eu mĕ ţin mândru, că m'am născut din seminţiă germană, regret însĕ că nu pot sĕ mĕ adresez Majestăţii Vóstre în limba străbunilor mei. Sperez şi doresc, că relaţia între Germania şi întréga Africa de sud va rĕmâne 'totdéuna amicală şi că relaţiunile comerciale într'aceste două ţĕrĭ se vor desvolta în favorul lor. O adevĕrată bucuriă îmĭ va face, décă acéstă visită va ajuta acestei cause“.

Rĕspunsul împĕratului Wilhelm I a fost urmatorul:

„Mĕ bucur fórte mult, d-le preşedinte, că în d-ta pot sĕ salut pe representantul statului, care în ce privesce comunitatea rassei este încopciat cu Germania. Tot de-auna m'am interesat mult de înflorirea şi desvoltarea statului d-tale şi cu atât mai vêrtos mĕ bucur, că acum voim sĕ esprimăm în formă de învoială relaţiunile amicale dintre Germania şi republica Transvaal. Sunt convins, că acest contact între Germania şi Transvaal va potenţa sentimentele de amiciţiă şi de înrudire între aceste două naţiunĭ de un sânge. Eu din parte-mĭ încă voiŭ ajuta pentru ajungerea scopului“.

Acésta s'a întêmplat la 1884. Acum la 1900 Krüger vine érăşĭ în Europa şi a visitat chiar şi Germania, dér astădĭ pe tronul german stă Wilhelm II, care are alte idei, decât antecesorul sĕu.

Actualul împĕrat al Germaniei nu l'a întêmpinat pe Krüger aşa de amicabil, ca Vilhelm I, el i-a trimis scirea, că, cu părere de rĕu, dér el nu póte sĕ-l priméscă.

Ető cum se schimbă lucrurile în timp de 16 anĭ!

NECROLOG. **Edmund Möller**, fost prelat papal, abate şi membru în consiliul de direcţiune al statusului rom. cat. din Ardeal, comisar episcopesc la gimnasiul româno-catolic din loc şi preot celebrant, a rĕposat erĭ în al 76-lea an al vieţii şi al 52-lea al preoţiei. Inmormêntarea i-se va face mâne 8 Dec. n. la 3 óre d. a. în cimiterul din Blumĕna.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 6 Decemvrie. In şedinţa de adĭ a camerei ministru-preşedinte *Szell* a declarat, că va presenta încurênd un proiect de lege privitor la *dreptul de întrunire*.

Haga, 6 Decemvrie. Krüger este aşteptat aicĭ pe adĭ la 3 óre d. a. Se crede, că din causa ovaţiunilor, ce i-se fac pe întreg parcursul, Krüger nu va sosi la timpul fixat. Regina Wilhelmina a trimis la frontiera Olandei un representant al sĕu, care sĕ-l salute. La gara de aicĭ Krüger e aşteptat de un banderiu de călăreţĭ care-l va conduce până la otel.

Haga, 6 Dec. Preşedintele Krüger a fost primit aicĭ cu o estra-ordinară însufleţire.

Londra, 6 Decemvrie. Lord *Kitchener* telegrafeză din Bloemfontein, că generalul *Knox* a atacat lângă Bethulie-Smithfield armata lui *Dewett*, isgonindu-o din tóte posiţiunile de luptă. După apusul sórelui Dewett s'a retras spre nord.

Londra, 6 Dec. Salisbury a declarat în camera lordilor, că statelor bure nu le póte reda independenţa.

Sofia, 7. Decemvrie Cu formarea noului cabinet a fost însărcinat *Radoslavoff*.

Constantinopol, 6 Decemvrie. Comitetul revoluţionar a început o acţiune din cele mai violente în cotra Turciei. In vilaetul Monastir s'au comis mai multe asasinate politice. Asasinii sunt Bulgarĭ. Mai mulţĭ învĕţĕtorĭ bulgarĭ presupuşĭ a avé legăturĭ cu comitetul macedo-bulgar şi cu asasinii, au fost arestaţĭ.

Washington, 6 Decemvrie. Oficiul de esterne a primit un raport, după care ambasadorii din Peking s'au înţeles erĭ cu privire la planul unei convenţiunĭ, pe care-l vor trimite guvernelor lor. Ministrul de esterne *Hay* a autorisat pe ambasadorul Conger sĕ subscrie convenţia în numele Statelor-Unite. Amĕnuntele convenţiunei nu sunt cunoscute încă. Se crede însĕ, că Statele-Unite pretind cea mai aspră pedépsă faţă de corifeii rĕscólei chinese.

Convocare.

On. Dómne ale Reuniunei femeilor române pentru ajutorarea vĕduvelor serace din Braşov şi Săcele, sunt rugate a lua parte la *adunarea generală*, ce se va ţiné *în diua S-tului Andreiŭ*, în 30 Nov. v. (13 Dec. n.) a. c. la 3 óre după prând în sala festivă a gimnasiului român din loc.

Braşov, 23 Nov. 1900.

Otilia Bidu, v. preşedintă, *Dr. I. Blaga*, secretar.

Diverse.

Plante amatóre de musică. Pe cum se vede şi acésta trebue sĕ fiă o bazaconiă americană, şi de fapt aşa şi este. Un profesor american, I. Teitgen, se dice, că a făcut o sensaţională descoperire, şi anume, că şi plantele sunt amatóre de musică. Profesorul Teitgen spune, că a făcut încercărĭ cu o plantă, pe care o avea un amic al sĕu în casă, şi care s'a arătat fórte amatóre de musică. Când se cântă cu vióra în apropierea ei, planta îşĭ desface frundele, ér când în apropierea ei cântă cineva, care nu e prea virtuos în musică, la cea mai mică distanţă ea îşĭ lasă frundele în jos. In legătură cu acésta profesorul american a mai constatat, că musica este favorabilă şi crescerei şi sporirei plantelor. O sală de concerte dice, ar fi locul cel mai potrivit pentru cultivarea plantelor. Profesorul Teitgen a mai făcut esperienţă cu planta, care cu frundele ei prinde insectele. El a pus o insectă pe frundă şi acésta cât ce a simţit'o s'a strîns, ér după-ce a început sĕ-i cânte cu pianul frundele s'a desfăcut şi insecta a scăpat. Planta nu şĭ-a contras frundele cât timp a cântat la pian.

Literatură.

Pentru pregătirea bucatelor se atrage atenţiunea familiilor române asupra folositórei cărţĭ întitulate: *„Bucătărésa naţională“*, carte de bucate a bucătăriei române, francese, germane, şi ungare. E tipărită la Braşov de rĕposatul librar I. C. *Hintescu* şi la compunerea ei şĭ-au dat concursul şi unele dame distinse şi harnice române de pe atuncĭ. Până adĭ cartea a rĕmas cea mai bună şi bogată în felul sĕu. Felul bucatelor sunt înşirate tóte în ordine alfabetică după numele lor. Sunt în numĕr de vre-o 1620, ér cartea conţine peste 700 pag. format mare cuart. Limbagiul e uşor, aşa că nu-i român care sĕ nu l pricépă. Costă numai cor. 1.60 plus 40 banĭ spese postale.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,
se pot procura următórele cărţi:

Cărţĭ pentru comercianţĭ
şi funcţionarĭ de bancă:

Idei fundamentale în economia politică de *Ioan Socaciu*, vechiŭ profesor la scólele com. r. din Brașov. Preţul 65 cr.

Procent, Promil, Interese şi Teoria conturilor curente de *I. C. Panţu.* Arată calcularea intereselor pe anĭ, pe lunĭ și pe ḑile într'un mod practic; sunt mai multe esemple esplicate amĕnunţit. Preţul 40 cr. + 3 cr. porto.)

„Curs complet de corespondenţa comercială“ de *I. C. Panţu.* Conţine modele de circulare, scrisorĭ de informaţiunĭ, recomandaţiunĭ şi acreditive; scrisorĭ în comerciul cu mărfurĭ, comisiune şi espediţiune; cestiunĭ cambiale, afacerĭ cu efecte, monede, cupóne etc. Preţul 1 fl. 60 cr.

Un capitol din *Contabilitatea duplă* de *I. C. Panţu*, prof. la şcóla comerc. superióră din loc. Tracteză principiile contabilităţii duple ilustrate cu diferite esemple, pe carĭ studiindu-le cu atenţiune, póte orĭ şi cine sĕ înveţe ţinerea socotelelor în economia proprie şi în afacerile comerciale. Preţul 50 cr. + 5 cr. porto.

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de *I. C. Panţu.* Acéstă nouă broşură conţine: *afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă.* Preţul broş. 2 coróne (+ 10 banĭ porto).

Cursul la bursa din Viena.
Din 6 Decemvre. n. 1900.

Renta ung. de aur 4%	116.—
Renta de coróne ung. 4%	91.80
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.50
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	99.70
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	117.75
Bonurĭ rurale ungare 4%	91.30
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	167.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	140.—
Renta de argint austr.	98.55
Renta de hârtie austr.	98.25
Renta de aur austr.	117.—
Losurĭ din 1860.	135.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.94
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	677.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	673.25
Napoleondorĭ.	19.16
Mărcĭ imperiale germane	117.57½
London vista.	240.25
Paris vista	95.70
Rente de coróne austr. 4%	98.50
Note italiene	90.70

Cursul pieţei Brașov.
Din 7 Decemvre 1900.

Bancnota rom.	Cump.	18.84	Vênd.	18.90
Argint român.	Cump.	18.64	Vênd.	18.72
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.10	Vênd.	19.16
Galbenĭ	Cump.	11.20	Vênd.	11.30
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	117.60	Vênd.	117.68
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

V. 68/13 szám
bvgrh. 1899.

Árverési hirdetmény.

Alulirot kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhirré teszi, hogy a hosszufalusi kir. járásbiróság 1899 évi V. 68/12 sz. végzése folytán Dr. Leményi Jenő ügyvéd által képviselt Negru Virgil felperes részére Dr. Leményi Pompil alperes ellen 2000 kor. — fil. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1139 frt. 20 filre becsült ingóságokra a hosszufalusi kir. járásbiróság V. 68/13 1899. számu végzésével a további eljárás vagyis az árverés elrendeltetvén annak az alap és felülfoglaltatok követelései erejéig is, a mennyiben azok kielégitési jogot nyertek volna, Hosszufaluban alperes lakásán leendő megtartására határidőül **1900 évi Deczember hó 17-ik napján délután 2 órája** kitüzetik, a mikor biróilag lefoglalt többféle házibutorok és szerelvények, melyek között értékesebb fegyverek és eredeti festmények találhatók, készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Egyszersmind felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégiteshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tünik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél irásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a biróság tábláján történt kitüggesztését követő naptól számittatik.

Kelt Csernátfalu, 1900. évi November hó 26-ik napján.

Veress Mihály,
kir. bir. küldött.

1182